

පළාත් පාලන ආයතන වල මාර්ග ආලෝකන පහන් පද්ධතිය ස්ථාපනය සහ නඩත්තුව

පී.යූ.පී.කුමාර ද සිල්වා

දකුණු පළාත් ඉංජිනේරු සේවා කාර්යාලය

කොටුව, ගාල්ල.

077 730 4248

udayapushpa@sltnet.lk

*** පළාත් පාලන ආයතන වල මාර්ග ආලෝකන පද්ධති ස්ථාපනය සහ නඩත්තුව.**

පළාත් පාලන ආයතන සතු උපයෝගී සේවාවන් ලබා දීමේදී ප්‍රමුඛතම වගකීමක් මාර්ග ආලෝකන පද්ධති විධිමත්ව පවත්වාගෙන යාම මහනගර සභා සහ නගර සභා ආඥාපනත් අනුව මෙන්ම ප්‍රාදේශීය සභා පනත අනුව තම බල ප්‍රදේශයේ මාර්ග ආලෝකන පහන් පද්ධතිය ස්ථාපනය සහ නඩත්තුව ඒ ඒ පළාත් පාලන ආයතන වලට පැවරී ඇත. පාර, මාවත්, මංකීරු, වීථි, මහා මාර්ග සහ උමං මාර්ග ද වතුරසු ඇතුලු පොදු විනෝදාස්වාදන ප්‍රදේශ සහ උද්‍යාන වලද රාත්‍රී ආලෝකනය පළාත පාලන ආයතන මගින්ද අධිවේගී මාර්ග වල ආලෝකන කටයුතු මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින්ද සිදු කරනු ලබයි.

ජාතික විදුලිබල පද්ධතියේ සැපයුම් කරුවන් ලෙස ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සහ සී/ස ලංකා විදුලි (පුද්) සමාගම කටයුතු කිරීමේදී අදාළ ප්‍රදේශ වල මාර්ග ආලෝකන පහන් නඩත්තුවට අවශ්‍ය පහසුකම් ලබාදීම ඔවුන්ගේද වගකීමකි.

*** මාර්ග ආලෝකනය වූ වීථි පහන්**

අතීතයේ දෙපස වාණිජ කටයුතු සහ නේවාසිකයන් පදිංචි වූ මාර්ග වීථි (Streets) ලෙස හැඳින්වූ අතර ඒවා නාගරික සීමාවේ විය. පදිකයන්ගේ ආරක්‍ෂාව, සොර සතුරු බිය අඩුකර ගැනීමට මෙන්ම අලංකාරය සඳහා ද එම වීථි පහන් උපකාර වූ අතර වීථි පහන් ලෙස ඒවා නම් කර භාවිතා විය.

එහෙත් වීථි පහන් වලට අමතරව මාවත්, මංකීරු, පාර, මහාමාර්ග මෙන්ම වතුරසු සහ ඵලිමහන් උද්‍යාන වලද රාත්‍රී ආලෝකනය සහ පහන් භාවිතා කරන බැවින් මෙම පහන් සහිත පද්ධතිය මාර්ග ආලෝකන පද්ධති ලෙස හැඳින්විය යුතු වේ.

අතීතයේදී කොප්පර කැකුණ මී ඉටි පොල්තෙල්, පුනක්කු මෙන්ම පසු කාලීනව ගැස් ලාම්පුද වීථි ආලෝකනය සඳහා භාවිතා කර ඇත. (උදා : මහ නුවර දළදා පෙරහැර කාල සීමාව).

*** මාර්ග ආලෝකන පහනක් යනු,**

මාර්ගයක අයිතේ සිටුවා ඇති කණුවකින් නිකුත් වන ආලෝකන ප්‍රභවයකි.

ශ්‍රී ලංකාවේ වීථි පහන් පද්ධතිය - මාර්ග ආලෝකනය.

ප්‍රථමයෙන්ම මෙම වීථි පහන් නඩත්තු කරනු ලැබුවේ තමන් සතු විදුලි ජනක යන්ත්‍ර මගින් දවසේ යම් කාලසීමාවන්හිදී සිය විදුලි පාරිභෝගිකයන්ට විදුලි බලය සැපයූ දිවයිනේ ඉතාමත් සීමිත ප්‍රදේශයක මහනගර සභා හා නගර සභා යන පළාත් පාලන ආයතන මගිනි.

1950 වර්ෂයේ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ ආරම්භයට පෙර විදුලිබල පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කරන ලද එම පළාත් පාලන ආයතන අතර කොළඹ, ගාල්ල, මහනුවර මෙන්ම තිස්සමහාරාමය ද විය.

එයට පෙර ගැස් ලාම්පු දල්වා නගර ආරක්‍ෂාව මෙන්ම අලංකරණය කරීම කොළඹ මහනගර සභාව සිදු කර ඇත.

අතීතයේ ග්‍රීක සහ රෝමන් වරුන්ද අලංකාරය ආරක්‍ෂාව මෙන්ම සොර සතුරු බියෙන් අත්මිදිට ද ප්‍රාථමික වර්ගයේ පහන් වීථිවල දල්වා ඇති බව ඉතිහාස පොත් වල සඳහන් කර ඇත. එසේම තම නිවසේ ඉදිරිපිට පහන් දැල්වීමට අනිවාර්ය කර තිබුණි.

* මාර්ග වර්ගයන් අනුව

- I. පළාත් පාලන ආයතන සතු මාර්ග (වීථි, මාවත්, චතුරස්‍ර, පාර්වල් ද ඇතුළත් වේ.)
- II. පළාත් සභා සතු මාර්ග හා මහාමාර්ග.
- III. මධ්‍යම රජය සතු - මහාමාර්ග මෙන්ම අධිවේගී මාර්ගද වේ.

* මාර්ග ආලෝකන සඳහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සහ සි/ස විදුලි (පුද්) සමාගම වෙන්කරනු ලබන විදුලි ඒකක ප්‍රමාණය.

- මහනගරසභා, නාගරික ප්‍රදේශ (සංවර්ධන) - ගෘහස්ථ සහ පොදු කාර්යය සිල්ලර පරිභෝජනයෙන් 2%
- ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ (සංවර්ධනය අඩු උනත් සංවර්ධනය)
- අදාල ප්‍රදේශයේ ගෘහස්ථ සහ පොදු කාර්යය සිල්ලර පාරිභෝජනය 3%

* බල ශක්ති සමානාත්මතාවය

ඉහත ප්‍රතිශතයන් අනුව වුවද තම බල ප්‍රදේශයේ පුරවැසියන්ට අවම අවශ්‍යතා අනුවද මාර්ග ආලෝකන පද්ධතියක් සවිකර දීමට ඇතැම් අඩු ආදායම් සහිත පළාත් පාලන ආයතන වලට නොහැකි වී ඇත.

පාරිභෝගික අයිතිවාසිකම් මෙන්ම සමාජ සත්කාරයන් ලෙස ලං.වි.ම යන ලෙකෝ (LECO) මාර්ග ආලෝකන නඩත්තු සඳහා රජය විසින් නියම කර ඇති නඩත්තු මුදල් බොහෝ පළාත් පාලන ආයතන වලට නොලැබේ.

එසේ නඩත්තු මුදල් ගෙවීම කිරීම යාවත්කාලීන කර ගත යුතු අතර අදාල පළාත් පාලන ආයතන විසින් නියමිත දත්ත ලං.වි.ම සහ LECO වෙත ලබාදිය යුතු වේ.

* මාර්ග ආලෝකන කණුවක් ද පළාත් පාලන ආයතන ආදායම් නඩත්තු ස්ථානයකි.

නියමිත/අනුමත ප්‍රමාණයේ වෙළඳ දැන්වීමක් සවි කිරීමට අවස්ථාවක් දී යම් බදු මුදලක් අය කිරීමට සහ කුඩා ප්‍රමාණයේ කඩදාසි කැබලි ටොෂි කොළ වැනි දේ ඉවත දැමීමට වෙළඳ ආයතන මගින් කුඩා කසල බදුන් සවිකිරීමට ඉඩ ලබාදීමෙන් පරිසරය පිරිසිදුව තබා ගැනීමට මෙන්ම ආදායම් උත්පාදනයට උපයෝගී කර ගත හැක.

* විදුලි සැපයුම සහ අදායම් උත්පාදනය

වාණිජ ආයතන ලෙස පළාත් පාලන ආයතන බල ප්‍රදේශ තුළ එය බෙදා හැරීම් මාර්ග මෙන්ම මෙහෙයුම් ස්ථානද ලං.වි.ම සහ ලෙකෝ ආයතන ස්ථාපනය කර ඇති බැවින් එම කරණ අනුව යම් බදු මුදලක් අයකර ගැනීමට හැකියාවක් පළාත් පාලන ආයතන වලට ඇත.(බලපත්‍ර ගාස්තුවක් හෝ ආදායම් අනුව ප්‍රතිශතයක්)

පළාත් පාලන ආයතන නඩත්තු කරනු ලැබූ විදුලි බල පද්ධති පවරා ගෙන ලං.වි.ම සහ LECO දැනට කටයුතු කරන අතර අදාළ පවරා ගැනීම් වලදී ඇති කරගනු ලැබූ එකගතාව මත වාර්ෂිකව ලැබිය යුතු පාර්ශව කරුවන්ට කොටස් මත හිමි විය යුතු ප්‍රතිලාභ කිසිවක් ගෙවීම සිදු නොවේ.

* මාර්ග අලංකරණය සඳහා දැනට භාවිතා වන විදුලි පහන් වර්ග,

- I. 60W GLS බල්බ
- II. 36 W ජලෝරසන්ට් විදුලි බල්බ
- III. 125W රසදිය (MV) පහන්
- IV. 110W සෝඩියම් (SV) වේපර් පහන්
- V. 210W සහ 250W සෝඩියම් වේපර් පහන්
- VI. 250W සහ 400 WMV රසදිය පහන්
- VII. 18W -20W-23W CFL බල්බ
- VIII. LED පහන් (මැත කාලිනව)

* විදුලි බල සහ බලශක්ති අමාත්‍යාංශය නිර්දේශ කර ඇති විදුලි පහන්වල ඝෂමතාව (W) සහ සංඛ්‍යාව.

* 1998-03-16 මාගේ අංක IPE/PE/12/31 චක්‍රලේඛ අනුව

* මහ නගර ප්‍රදේශ

ද්විත්ව ධාවන පථ සහිත මාර්ග 220 වොට් (W) අධි පථ පීඩන සෝඩියම් වාෂ්ප ලාම්පු පරතරය මීටර 45 ලාම්පු කණු පිහිටි යුතු ආකාරය මධ්‍යම යුගල.

* තනි ධාවන පථ සහිත මාර්ග

220 වොට් අධි පීඩන සෝඩියම් විභී ලාම්පු පරතරය මීටර 45

විභී ලාම්පු කණු පිහිටි විය යුතු ආකාරය පාරට මුහුණලා ප්‍රතිවිරුද්ධ දෙසින් එකිනෙකට සමාන්තර නොවන (ඔපසිටි ස්ටැගර්ඩ් ක්‍රමයට)

* නාගරික ප්‍රදේශ - ද්විත්ව ධාවන පථ සහිත මාර්ග පෙර පරිදි තනි ධාවන පථ සහිත මාර්ග වොට් 150 අධි පීඩන කේවියම් ලාම්පු ඉහත පරිදි වේ.

* ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වල - ව්‍යාපාරික ප්‍රදේශ තුළ කණුව හැර කණුවක් 110 අධි පීඩන සෝඩියම් වර්ගයේ පහනක් බැගින්.

* අනෙකුත් මාර්ග - අධි ජනාවාස ප්‍රදේශ සෑම කණුවකටම 40 W පියරැසි පහන

- * සෙසු ජනාවාස ප්‍රදේශ කණුවක් හැර කණුවකටම පියැසි පහන බැහිත්.
- * මෙම වක්‍රලේඛ උපදෙස් ලබා දී කාල සීමාවේදී මාර්ග දෙපස පැවති ගොඩනැගිලි (ව්‍යාපාරික මෙන්ම ගෘහස්ථ) සාපේක්ෂව සීග්‍ර ලෙස නාගරීකරණය සහ ජනාවාස ඉදිකිරීම් නිසා සහ රාත්‍රියේදී මාර්ග වල ගමන් ගන්නා වාහන සංඛ්‍යාවක් ඉතා විශාල ලෙස වැඩිවී ඇති බැවින් ද ඉහත ප්‍රමාණය වඩා අඩු ආලෝකන මට්ටමකින් (LUX) මාර්ග ආලෝකනයක්ද කර ගත හැක.

එබැවින් ඉදිරි පරිච්ඡේදයේ යෝජනා කරන පහන් වර්ග සහ ඒවායේ කාර්යක්ෂමතාවය (W) ගණන සඳහන් කර ඇත.

*** පළාත් පාලන ආයතන සතු මාර්ග ආලෝකන පද්ධතිය නඩත්තු අංශය.**

මහනගරසභා සහ නගර සභා සමහරක් ප්‍රදේශීය සභාවන් සතුව ඇතත් බොහෝ ආයතන වල මේ සඳහා ප්‍රමාණවත් පහසුකම් නොමැත.

- * අවම වශයෙන් එක් ප්‍රාදේශීය සභාවක් සඳහා ප්‍රධාන කාර්යාලයේ

- I. විදුලි කාර්මික (NVQ 4 මට්ටමේ සුදුසුකම් සහිත) - 01
- II. සහකාර විදුලි කාර්මික (NVQ 3 මට්ටමේ සුදුසුකම් සහිත) 03ක්
- III. විදුලි පහන් දල්වන්නා තනතුරු 04 – (හෝ ප්‍රමානවත් සංඛ්‍යාවක්)
- IV. මාර්ග / විදුලි කම්කරුවන් - 03

උප කාර්යාල සංඛ්‍යාව සහ බල ප්‍රදේශයේ අවශ්‍යතාව සහ නඩත්තු කරනු ලබන පහන් සංඛ්‍යාව අනුව ප්‍රමානවත් පරිදි සේවකයන් යෙදවීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ඔවුන්ගේ කටයුතු අධීක්ෂණය ශ්‍රී ලංකා තාක්ෂණ සේවයේ නිලධාරියෙක්ට පැවරීම වඩාත් යෝග්‍ය වේ.

- * එක් නගර සභාවක් සඳහා

- I අධීක්ෂණ කටයුතු සඳහා ශ්‍රී ලං.තා.සේ.විදුලි හෝ සුදුසු තාක්ෂණ සේවයේ නිලධාරියෙක්
- II විදුලි කාර්මික ශිල්පීන් (NVQ4 මට්ටමේ සුදුසුකම් සහිත) 02ක්
සහකාර විදුලි කාර්මික (NVQ 3 මට්ටමේ සුදුසුකම් සහිත) 04ක්
විච්ඡි පහන් දල්වන්නා තනතුරු 05ක් (හෝ ප්‍රමානවත් සංඛ්‍යාවක්)
විදුලි / මාර්ග කම්කරුවන් 04ක් (හෝ ප්‍රමානවත් සංඛ්‍යාවක්)

බල ප්‍රදේශයේ අවශ්‍යතාවය අනුව සුදුසු පරිදි අවශ්‍ය තනතුරු ඇති කිරීම නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

- * මහනගර සභාවක් සඳහා

- * විදුලි ඉංජිනේරු තනතුරක් නොමැති නම්

ශ්‍රී ලංකාවේ තාක්ෂණ සේවයේ විදුලි නිලධාරීන් 01

විදුලි කාර්මිකයින් (NVQ 4 මට්ටමේ සුදුසුකම් සහිත) 04ක්

සහකාර විදුලි කාර්මික (NVQ 3 මට්ටමේ සුදුසුකම් සහිත) 04ක්

විඵී පහන් දල්වන්නා තනතුරු 06ක් (හෝ ප්‍රමානවත් සංඛ්‍යාවක්)

විදුලි / මාර්ග කම්කරුවන් 06ක් (හෝ ප්‍රමානවත් සංඛ්‍යාවක්)

තනතුරු නිර්දේශය කරනු ලැබේ.

අවශ්‍යතාවය අනුව

- * තනතුරු සම්පූර්ණ කිරීමට පළාත් පාලන ප්‍රධානීන්ට බලතල ඇති බැවින් ඉහත තනතුරු සඳහා සුදුසු පත් කිරීම් නොපමාව කටයුතු කර ගැනීම සුදුසු වේ.

*** විදුලි උපාංග සහ අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය මිල දී ගැනීම සහ සැපයුම් කරුවන් ලියා පදිංචි කිරීම.**

විදුලි ගබඩාව අවම වශයෙන් මාස 3කට ප්‍රමාණවත් තොග ගබඩාගත කිරීමට අවශ්‍ය ගබඩා පහසුකම් ඇති කිරීම සුදුසු වේ

වර්ෂයේ සෑම නොවැම්බර් මස 01 දින සිට 30 දක්වා කාල සීමාව තුල විධිමත් පරිදි පුවත් ලත් දැන්වීම් සහ ප්‍රචාරණය මගින් ඉදිරි වර්ෂය සඳහා සැපයුම් කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීම සුදුසුය.

නිශ්චිත කාලසීමාවක් තුල එම දැන්වීම් පළ කරන විට මහභරීමකින් තොරව විශාල සැපයුම් කරුවන්ගේ සංඛ්‍යාවක් ලියා පදිංචි කර ගැනීමට හැකි වේ. එවිට කර්මාන්ත ක්‍රමයක් මගින් විනිවිද භාවයකින් යුක්තව උපකරණ මිලදී ගැනීමට හැකිවනු ඇත.

එසේම සැපයුම්කරුවන් ලියා පදිංචි කිරීමේදී ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාර නාමය ලියාපදිංචිය පසුගිය වර්ෂ වල සැපයුම් කරන ලද පළාත් පාලන ආයතන පිළිබඳ විස්තර බැංකු ගිණුම් ප්‍රවාහනය කර ගබඩාවට භාරදීම ණය පහසුකම් ලබාදෙන කාලසීමාව සහ මිල ගණන් වලංගු කාලසීමාවද සභාව අපේක්ෂිත වෙනත් සුදුසු නිර්ණායකයක් (සාම්පල සැපයීම, සභාවේ නම මුද්‍රනය)ද ඇතුලත් කිරීම නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

මිල ගණන් කැඳවීමේ විධිමත් ආකෘතියක් භාවිතා කර යුතු අතර ඒ සඳහා භාවිතා කල හැකි පිරිවිතර සහ ප්‍රමිතින් ඉදිරියේ සඳහන් කර ඇත.

මිල ගණන් භාරගන්නා අවසාන දිනය සහ වෙලාව මිල ගණන් විවෘත කර දිනය සහ වෙලාව, මිල ගණන් වලංගු විය යුතු කාල සීමාව අවශ්‍ය නම් මිල කියුම්කරුගේ නියෝජිතයකුට එම අවස්ථාවට සහභාගී වීමට සැපයුම්කරුවන්ට ඉඩ දී ඇති බව සඳහන් කළ යුතුය. මිල කැඳවීමේ දැන්වීම අවම වශයෙන් සෑම ලියාපදිංචි සැපයුම් කරුවකුටම ලියා පදිංචි තැපෑලෙන් යැවිය යුතු අතර දින 14 ක කාලයක් ලබා දිය යුතුය. මිලගණන් කැඳවීමේ පිරිවිතර සහ ප්‍රමිතිය පිළිබඳ ලේඛනය සමඟ සාම්පල පරික්ෂාවට අවශ්‍ය වන අයිතම සඳහා මිලගණන් සමඟ සාම්පල ඉදිරිපත් කිරීම අනිවාර්ය විය යුතු අතර එසේ ඉදිරිපත් නොකරන මිල ගණන් ප්‍රතික්ෂේප කල යුතු වේ.

* මිල ගණන් කැඳවීමේ පිරිවිතර සහිත ලේඛන.

භාණ්ඩ විස්තරය	අවශ්‍ය ප්‍රමාණය	ප්‍රමිතිය	නිෂ්පාදන නාමය	නිෂ්පාදන රට	වගකීම් කාලය	බදු රහිත ඒකක මිල	මුළු මුදල

මිල ගණන සමඟ අදාල අයිතමය සඳහා සාම්පල ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

* සපයන උපකරණ වල වල සභාවේ නම උපදෙස් පරිදි මුද්‍රණය සටහන් කර තිබිය යුතුය.

* මිල ගණන් විවෘත කිරීම.

සඳහන් කළ තිබූ පරිදි දින නියමිත වෙලාවට අදාල ටෙන්ඩර් මණ්ඩල / කමිටු ඉදිරියේදී මිල ගණන් විවෘත කළ යුතු අතර සාම්පල ඉදිරිපත් කිරීම අනිවාර්ය කර තිබූ භාණ්ඩ / උපාංග විධිමත් ලෙස සලකුණු කර ගබඩාවට බාරදිය යුතුය.

* තාක්ෂණික ඇගයීම,

සභාව විසින් පත් කරන ලද ටෙන්ඩර් / මුදල් කමිටුවක් මගින් නම් කරන තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුවක් මගින් තාක්ෂණික ඇගයීම සඳහා පත් කළ යුතු අතර විදුලි උපකරණ සහ උපාංග මිලදී ගැනීමේ දී විදුලි ඉංජිනේරු, ශ්‍රී ලං.තා.සේ (විදුලිය) නිලධාරියකු අනිවාර්ය සාමාජිකයෙකු විය යුතු අතර එසේ නොවන අවස්ථා වලදී ශ්‍රී තාක්ෂණ සේවයේ සුදුසු නිලධාරියෙක් සහභාගී කර ගැනීම විධිමත් ඇගයීම් ක්‍රියාවලියකට හේතුවේ.

* භාණ්ඩ සැපයීම සහ ගෙවීම් කිරීම,

අදාල පිරිවිතර සහ සාම්පල පරීක්ෂාවෙන් පසු ලබාගත් භාණ්ඩ විධිමත්ව ගබඩා කළ යුතු අතර තොග සැපයීමකදී මුල් සාම්පලය සියළුම භාර දීම් අවසන් කරන තෙක් සැපයුම්කරුට ලබා දීමට නොකළ යුතුය.

නියමිත පරිදි ඉල්ලා සිටින ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය සම්පූර්ණ කරන තෙක් කොටස් ගෙවීම නොකළ යුතු අතර සැපයීම් සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු අප්‍රමාදව ගෙවීම් කිරීම කළ යුතුය.

*** සැපයුම්කරුවන් අසාධු ලේඛන ගත කිරීම.**

නිසි පරිදි සැපයුම් නොකරන ලබන සැපයුම් කරුවන් අසාධු ලේඛන ගත කර අනෙකුත් ආයතන වලට දැනුම්දිය යුතුය.

* අවභාවිතය සහ නාස්තිය වලකා ගැනීම පිණිස ගබඩාවට ලැබෙන උපාංග වල විලාසය සටහන් කිරීම අවම වශයෙන් මුල් අක්ෂර 3කින් වත් ආයතනයේ නම නොමැකෙන තීන්ත වලින් සටහන් කිරීම.

(උදා: ගා.ම.න.ස, ත.ප්‍රා.ස, අ.න.ස - ගාල්ල මහනගර සභාව, තංගල්ල ප්‍රාදේශීය සභාව, අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව)

*** විදුලි ගබඩාවේ භාණ්ඩ නිකුත් කිරීම සහ හර ගැනීම.**

- ✓ භාණ්ඩ ඇනවුම් කිරීමේ ලේඛනය
- ✓ භාවිතා නොකරන ලද ද්‍රව්‍ය ආපසු ගබඩාවට භාරදීමේ ලේඛනය
- ✓ භාවිතා කළ නොහැකි භාණ්ඩ භාරදීම.

නියමිත ලේඛන මගින් සිදු කළ යුතුය.

*** ගබඩාවෙන් භාණ්ඩ ඇනවුම් කිරීම.**

ඇනවුම් කරනු ලබන ද්‍රව්‍ය වර්ගය එම උපකරණ හා උපාංග යොදනු ලබන පහන් කණුවේ අංකය සටහන් කළ යුතු අතර අදාළ තොරතුරු සහ එම යෙදවීම ලේඛනගත කළ යුතුය. හැකි සෑම විටම පරිගණක තාක්ෂණය භාවිතය උපයෝගී කර ගැනීම සම්පත් අපතේයාම වලක්වා ගැනීමට හේතුවේ.

*** පසු භාවිත කළමනාකරණය**

MV CFL F/L SV වැනි පරිසරයට අහිත කර පහන් ඉවත් කිරීමේදී අදාළ සැපයුම් කරුවන් විධිමත් ලෙස ඒවා ඉවත්කිරීමට එකඟවන්නේ නම් ඔවුන්ට මිල ගණන් කැඳවීමේදී ප්‍රමුඛතාවයක් ලබා දිය යුතුය.

*** මංවර එලි කිරීම**

යෙදිය යුතු පහන් සංඛ්‍යාව අඩුකර ගැනීමට සහ ක්ෂමතාව අඩු පහන් යෙදවීමට හැකිවීම සහ මාර්ග වල නඩත්තු වියදම් අවමකර ගැනීමට සහ සෞඛ්‍ය පහසුකම් වැඩිදියුණු කරගැනීමට හැකි වේ.

*** මාර්ග ආලෝකන පද්ධතිය ලේඛනය**

• සභාව සතු වත්කම්කි.

පළාත් පාලන ආයතන මගින් නඩත්තු කරනු ලබන පහන් සභාව සතු වත්කමක් වන බැවින් එක් එක් පාර වීථි, මාවත මාර්ග වල පහන් සවිකර ඇති කණු අංකනය කර එහි සවිකර පහතේ වර්ගය ක්ෂමතාව ලේඛන ගත කිරීම අනිවාර්ය වේ.

මෙම ලේඛනය මගින් අවිධිමත් මෙන්ම අක්‍රමවත්ව සවිකිරීම් සඳහා ඉඩ නොලැබෙන අතර බල ප්‍රදේශවල අවශ්‍ය ස්ථානවලට නව සවිකිරීම් සිදු කිරීමටද උපයෝගී කරගත හැකි නෛතික

ලේඛනයක් වනු ඇත. අධිකරණ කටයුතු වලදී අපරාධ මෙන්ම මිනිස් ඝාතන සහ සොරකම් වලදී මාර්ග ආලෝකන පහන් ක්‍රියාත්මක වීමේ තත්වය පිළිබඳ අදාළ නලධාරීන්ට අධිකරණය වෙත සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීමට සිදුවන අවස්ථා ඇත.

- මාර්ග ආලෝකන පද්ධතිය - දැල්වීම සහ නිවීම.

- I. වීථි පහන් දල්වන්න සහ නිවන්නා

- II. වීථි පහන් පාලකය සහිත සැපයුම් මාර්ගයට යොදන ආලෝකන සංවේදිවචර (PV switch)

- III. නියමිත කාල සීමාවට සකස් කරල ලද ඔරලෝසු

- IV. ප්‍රජා පාදක සහභාගීත්වයෙන්

*** CEB සහ LECO වගකීම යුතුකම සහ වගකීම.**

එක් එක් පළාත් පාලන ප්‍රදේශයක අවම වශයෙන් වසර 2ක ට වරක්වත් එම බල ප්‍රදේශය මාර්ග ආලෝකනය පිළිබඳ වෙන් කරන ලද විදුලි ඒකක ප්‍රමාණය සහ භාවිතා කල හැකි (පහන් සංඛ්‍යාව සහ ඝෂ්මතාවය) පළාත් පාලන ආයතනයට දැන්වීම.

අවශ්‍යතාවය අනුව විධිමත් ලෙස මාර්ග ආලෝකන පහන් සවිකිරීමට පහසුකම සැලැස්වීම.

මංවර එළ කිරීමේදී පළාත් පාලන ආයතන වල සහය ලබා ගැනීම.

* ප්‍රශස්ත හා ගුණාත්මක විදුලි සැපයුමක් ලබා දීම.

තනි තනි කණුවල පහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම අවම කිරීම සඳහා සැපයුම් මාර්ග වලට බෙදා හැරීමේ මාර්ග යෙදීමේදී අහස් පොදි රැහැන් (Aerial Bundle Conductor) වීථි පහන් පාලක රැහැන්ද සහිතව භාවිත කිරීම.

මාර්ග ආලෝකන පහන් සඳහා නියමිත දිනට නඩත්තු මුදල අදාළ පළාත් පාලන ආයතනය වෙත ගෙවීම් කිරීම.

අනාරක්ෂිත ලෙස සවි කර ඇති විදුලි පහන් ඉවත් කිරීම හෝ විධිමත්ව සවි කිරීම.

අනවසර සවි කිරීම සහ පුහුණු ශ්‍රමිකයන් විසින් සිදු කරන හානි කර ක්‍රියා වලක්වා ගැනීමට පළාත් පාලන ආයතන සමඟ සම්බන්ධීකරණය කිරීම. පුහුණු ශ්‍රමිකයන් යෙදවීම සහ ඔවුන්ගේ දැනුම ආකල්ප යාවත්කාලීන කිරීම.

වසරේ එක් එක් කාල සීමාවන් දිවා කල / රාත්‍රී කාල වලදී පහන් දැල්වීම සහ නිවීම කළ යුතු වේලාවන් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම.

ප්‍රමිතියට අනුකූල සහ තිරසාර භාවිතය සඳහා අවශ්‍ය සහ උපකරණ පිළිබඳ සේවකයන් සහ නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීම.

විදුලි පද්ධතිය සහ ස්ථාපන වල රෙගුලාසි සහ නීති අනුව පරීක්ෂාවන් කිරීම යන ඒවා නිවැරදි කිරීමට උපදෙස් දීම.

*** පළාත් පාලන ආයතන සතු යුතුකම හා වගකීම සහ වගකීම,**

යාවත් කාලීන කරනු ලබන මාර්ග ආලෝකන පහන් ලේඛනවිධිමත්ව පවත්වාගෙන යාම.

ප්‍රමිතියට අනුකූල ද්‍රව්‍ය භාවිතයේ යෙදීම සහ නිර්දේශ කරනු ලබන ක්‍ෂමතාවය සහිත පහන් අදාල ස්ථාන වල සවි කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම.

නියමිත පුහුණුව ලැබූ කාර්මිකයන් සේවයේ යෙදවීම සහ අනවසර සවිකිරීම් සිදු නොකිරීම අවශ්‍ය ස්ථාන වල විවිද පහන් සවි කිරීම සහ දැනටමත් ක්‍රමවත්ව සවිකර නොමැති පහන් ඉවත් කර අවශ්‍ය ස්ථාන වලට සවි කිරීම.

නියමිත අවස්ථා වලදී පහන් සැල්වීම සහ නිවීම සිදු කිරීමට පියවර ගැනීම.

* ප්‍රජාව විසින් පහන් දැල්වීම සිදු කරන්නේනම් ස්විච් ආරක්‍ෂිත ලෙස සවිකර දීම මංවර එළිකිරීම පිළිබඳ ප්‍රජා දැනුවත් කිරීම.

* (මංවර එළි කිරීම නිසා අඩු කක්‍ෂමතාවකින් යුතු පහන් භාවිතයට හැකිවීම) නියමිත කාල සීමාවේදී LECO / CEB මගින් මාර්ග ආලෝකන (විවිද) පහන් නඩත්තු මුදල් ලබා ගැනීම.

* පසු භාවිත පහන් සහ අනෙකුත් ද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී ලෙස ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කටයුතු කිරීම.

තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා පුනර්ජනනීය බලශක්තිය භාවිතයට කටයුතු කිරීම. එම ව්‍යාපෘති සඳහා අවශ්‍ය දිරිගැන්වීම් කිරීම.

සූර්ය, ජීව වායු, සුළි, කුඩා පරිමාන විදුලි බලාගාර මෙන්ම බලශක්ති කාර්යක්‍ෂම ගොඩනැගිල්ල ඉදි කිරීමට දිරි ගැන්වීම සිදු කිරීම.

*** ප්‍රජාව සතු වගකීම සහ වගකීම සහ යුතුකම.**

* මාර්ග ආලෝකන පහන් නියමිත වේලාවට දැල්වීම සහ නිවීමට සහය වීම

* මාර්ග අසල ගස් සිටුවීම වැලැක්වීම සහ මංවර එළි කිරීමේදී සහය දැක්වීම.

* පහන් දැල්වීම සහ නිවීම නියමිත පරිදි සිදු නොවන විටදී අදාල ආයතනවලට දැනුම් දීම.

* මාර්ග ආලෝකන පහන් වලට හානි නොකිරීම.

*** බලශක්ති ආදායම් උත්පාදන මාර්ගයක් ලෙස,**

- සූර්ය බලශක්තිය භාවිතය සඳහා සහ ගොඩනැගිලිවල වහල ආයෝජකයන් වෙත බදු දීම හෝ සහාය මගින් සිදු කිරීම. (SOLARNET METERING SYSTEM) සවි කිරීමෙන් සහාය වීම මෙන්ම මාර්ග ආලෝකන පහන් සඳහා යන විදුලි බිල අඩු කරගත හැක.

* ආලෝකනය - Light.

සූර්යා ප්‍රධානතම ශක්ති ප්‍රභවයයි. ඉන් ලැබෙන ආලෝකය ජීවය මෙන් අජීවය ද සිය පැවැත්මට වැදගත්වේ. සූර්ය ලෝකය නොමැති විටදී ආලෝකය අවශ්‍ය වූ විටදී වෙනත් වර්ගයක ශක්තියක් ආලෝක තරංග බවට පෙරලාගත හැකි උපකරණයක් නිපදවා ගැනීමට අතීතයේ සිටම මානවයා ඉතා උනන්දුවක් දැක්වීය.

තරංග ආයාමය $380 - 780 \text{ nm} = 1 \text{ nm} = 10^{-9} \text{ m}$ විද්‍යුත් චුම්භක විකිරණ තරංග දෘශ්‍ය තරංග වේ. එම තරංග ඇස පතිත වූ විට ඇතිවන භෞතික සංවේදනය ආලෝකය ලෙස හැඳින්වේ.

දෘෂ්ඨිය සාමාන්‍ය වූ විට අශ්‍ය වර්තාවලියේ මැද ප්‍රදේශයේ ආලෝක තරංග වලට මිනිස් ඇස වඩාත් සංවේදීය.

* ආලෝකන ක්‍රම - Lighting.

- I. ගොඩනැගිලි අභ්‍යන්තර ප්‍රදීපනය - In door lighting
- II. බාහිර ප්‍රදීපනය - Out door lighting
- III. මාර්ග ප්‍රදීපනය - Road way lighting

* මාර්ග ආලෝකනය - අරමුණු.

රාත්‍රී කාලයේදී මාර්ග භාවිතා කරනු ලබන

- I. පදිකයන්ගේ ආරක්ෂාව.
- II. සොරසතුරු බිය අවම කර ගැනීම.
- III. අඳුරේදී සුරක්ෂිත බව සහ පහසු බව.
- IV. ප්‍රදේශ ආලංකරණය.

ආලෝකය සම්බන්ධ ඒකක.

එක් පහතක් මගින් මිනිස් ඇසට පෙනෙන තත්පර 1ක කාලසීමාවන් තුළ සියළු දිශාවන්ට පිටකරනු ලබන ආලෝක ප්‍රමාණය luminous flux(f) ලුමන 1කි. (lm)

GLS 100W	12 W LED	20 W LED	23 W CFL
			
1200 – 1400 lm	1200 lm	2000 lm	1600 lm

* Luminous Intensity (I)

නිශ්චිත දිශාවකට ආලෝක ප්‍රභවයක් මගින් විකිරණය කරනු ලබන ආලෝක ප්‍රමාණය කැන්ඩෙලා (cd) වේ.

I luminance (E) ප්‍රදීපනය

* Lumen per square meter – LUX

* Luminance –Candela per Square meter (Cd / m²)

* බල්බයෙන් නිකුත් වන ආලෝකයේ වර්ගය අනුව,

Color temperature – Correlated Color Temperature

CCT [K] - Color of light

<3300 k Warmwhite WW

3300k 5000k Natural White NW

> 5000 k day light D

* ආලෝකය ගණනය කිරීම.

සාධක ප්‍රයෝජනය සංගණනය.

මුලු ලුමන ප්‍රතිදානයෙන් කොටසක් කාර්යක්ෂමය වෙත එළබීම මේ සංගුණකයෙන් සැලකිල්ලට ගැනේ.

කාමරයේ හැඩය සහ විශාලත්වය සිවිලිමේ හා බිත්ති වල පැහැය සවිකුරු සහ පරාවර්තන වර්ගය මෙයට අදාල වේ.

ක්ෂය සාධකය.

පරාවර්තන මත දූවිලි එකතු වීම දූවිලි නිසා සිවිලිමේ හා බිත්ති වල පරාවර්තන ගුණය අඩු වීම යන කරුණු නිසා පිහිටුවීමේ කාර්යක්ෂමතාව මැනීම මෙය සැලකිල්ලට ගැනේ.

* ආලෝක සවිකුරුව - (Luminaires)

අලෝකන සවිකුරුවක් යනු ආලෝක ප්‍රභව බල්බ / බල්බ ආලෝකය බෙදාහරින කොටස් ලාම්පුවේ ආරක්ෂාව සහ සවිකිරීමට අදාලව සහ සැපයුමට සම්බන්ධව කිරීමට අවශ්‍ය අංග සියල්ලටම සමන්විත වුවකි.

* බල්බ - හෝල්ඩර් හෝ ජේනු

* අනුබාධක අභර

* පරාවර්තන - ආලෝකය දිශ ගත කිරීම

* විසරණයෙන් ආවරණය කිරීමට අදාල කොටසු (දෘශ්‍ය අපහසුතා වැළැක්වීමට)

* විදුලි උපාංග සියල්ල සමන්විත බාහිර ආවරණය වේ.

*** ආලෝකයට ද දූෂණය කළ හැක.**

සෙවනැලි සහ ගිනිකණ වැටීමෙන් ආලෝකයටද දූෂනයක් කළ හැක.

ආයු කාලය.

- I. සුනිකා (GLS) - පැය 1000
- II. CFL - පැය 8000 - 10,000
- III. LED - පැය 15000 - 25000

*** මාර්ග ආලෝකනය සඳහා නිර්දේශ කරනු ලබන LED බල්බ වල ශ්‍රමතාවය සහ වර්ණය.**

මාර්ග ආලෝකන පහත් අතර තිබිය යුතු දුර හා වොට් ගණන,

- 20 W (1900 – 2000 lumens) E27 LED බල්බ Day light සෑම කණුවක් සඳහාම - ප්‍රධාන මාර්ග, වාණිජ ප්‍රදේශ, පෞද්ගලික.
- 20 W (1900 – 2000 lumens) E27 LED බල්බ WARM White ප්‍රධාන මාර්ගය සමඟ සම්බන්ධ අතුරු මාර්ග ආරම්භ වන (ප්‍රධාන මාර්ගයේ පහත් කණු සඳහා)
- සෑම අතුරු මාර්ගයක් සඳහා (කණුවක් හැර කණුවක්) 12 W – 12.5 W LED - Day light – 1200 – 1250 lumens බල්බ.
- සුසාන භූමි, උද්‍යාන, ඇවිදින මංතීරු සඳහා 12 W – 12.5 W LED –WARM With E27 බල්බ.

*** මූලික සත්ත්ව අයිතිවාසිකම්,**

රාත්‍රී කාලයේදී Day light පහත් භාවිතා කිරීමෙන් සතුන් දෛනික ක්‍රියාකාරකම් යන ජීවනරටාව වෙනස් කිරීම සත්ත්ව අයිතිවාසිකම් උල්ලංගනය කිරීමකි.

“සඳු එළියේ සහ රාත්‍රියේ අසිරිය කරුණාකර ඔවුන්ටද ජීවිතය විඳින්න ඉඩ දෙන්න”

පී.යූ.පී.කුමාර ද සිල්වා,

පළාත් ඉංජිනේරු සේවා කාර්යාලය,

කොටුව, ගාල්ල.

udayapushpa@sltnet.lk